

21. Предельно-допустимые концентрации (ПДК) и ориентировочно допустимые уровни (ОДУ) вредных веществ в воде водных объектов хозяйственно-питьевого и

культурно-бытового водопользования. – Минздрав СССР, № 6025-91, 1991.

УДК: 351.74

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ШЛЯХИ РОЗВИТКУ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ТА ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ

Руколайніна І. Є.,

кандидат юридичних наук, викладач
кафедри адміністративної діяльності ОВС
Харківського національного університету
внутрішніх справ

Анотація: Охарактеризовано погляди щодо розуміння сучасного стану матеріально-технічного та фінансового забезпечення навчальних закладів системи МВС України. Визначені нормативно-правові акти, що регламентують діяльність матеріально-технічного та фінансового забезпечення навчальних закладів системи МВС України.

Ключові слова: органи внутрішніх справ, нормативно-правова база, матеріально-технічне забезпечення, фінансове забезпечення навчальних закладів системи МВС України.

Аннотация: Охарактеризованы взгляды, касающиеся понимания современных проблем материально-технического и финансового обеспечения учебных заведений системы МВС Украины. Определены нормативно-правовые акты, которые регламентируют деятельность материально-технического и финансового обеспечения учебных заведений системы МВС Украины.

Ключевые слова: органы внутренних дел, нормативно-правовая база, материально-техническое обеспечение, финансовое обеспечение учебных заведений системы МВС Украины.

Annotation: Modern looks, touching understanding of basic directions of material and technical and financial problems of providing of educational establishments of the system of MVS of Ukraine, are described. Normatively-legal acts which regulate activity of logistical and financial support of educational establishments of the system of MVS of Ukraine are certain.

Key words: police, legal framework, logistical support, funding institutions of MIA of Ukraine.

До вищих навчальних закладів належать навчальні заклади таких типів: університети, академії, інститути, коледжі, училища. Вищі навчальні заклади є юридичними особами, мають власний статут, прапор, символіку (емблему, шеврон), відокремлене майно, рахунки у банках, печатки із зображенням Державного Герба України і свого найменування, від свого імені набувають майнових і особистих немайнових прав, мають обов'язки, є позивачами та відповідачами у суді.

Вищі навчальні заклади Міністерства внутрішніх справ України є державними навчальними закладами, які підпорядковані МВС України, засновані і діють згідно із законодавством України, реалізують відповідно до наданої ліцензії (ліцензій) освітньо-професійні програми підготовки фахівців за певними освітньо-кваліфікаційними рівнями, забезпечують навчання, виховання та професійну підготовку осіб з урахуванням нормативних вимог у галузі вищої освіти з метою задоволення освітніх потреб особи, суспільства і держави, а також здійснюють наукову і науково-технічну діяльність.

Вищі навчальні заклади МВС (далі – ВНЗ) у своїй діяльності керуються Конституцією України [1], Законами України «Про вищу освіту» [8], «Про освіту» [9], «Про міліцію» [2], «Про наукову та науково-технічну діяльність» [10], іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України,

Кабінету Міністрів України, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, МВС України, а також Положенням про вищі навчальні заклади МВС, затвердженого наказом МВС України від 14 лютого 2008 року №62 [3].

Розміри бюджетних призначень на підготовку фахівців з вищою освітою, а також підготовку наукових і науково-педагогічних працівників на кожний календарний рік визначаються відповідним Законом «Про Державний бюджет України».

Фінансування вищих навчальних закладів МВС України здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, призначених для фінансування МВС, та інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

З метою забезпечення діяльності ВНЗ Міністерство внутрішніх справ передає в користування та оперативне управління закладу об'єкти права власності (споруди, будівлі, майнові комплекси, обладнання, а також інше необхідне майно споживчого, соціально-культурного та іншого призначення), що належить йому на правах власності.

Вищим навчальним закладам МВС України на правах, визначених чинним законодавством, належать:

- кошти, майно, інші об'єкти власності, передані йому фізичними та (або) юридичними особами в порядку, установленому чинним законодавством;

- доходи від власної діяльності та придбані на ці доходи об'єкти власності.

Земельні ділянки ВНЗ передаються їм у постійне користування відповідно до вимог чинного

законодавства. ВНЗ мають право самостійно використовувати майно, передане йому в оперативне управління. ВНЗ забезпечують дотримання екологічних вимог відповідно до законодавства України.

Вищі навчальні заклади МВС України надають платні послуги в галузі вищої освіти та пов'язаних з нею інших галузях діяльності, перелік яких визначається постановами Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року № 796 «Про затвердження Переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» [4] та від 4 червня 2007 року №795 «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ» [7].

Бюджетні асигнування та надходження спеціального фонду не підлягають вилученню та використовуються виключно за призначенням відповідно до вимог чинного законодавства. ВНЗ самостійно використовують кошти загального та спеціального фондів державного бюджету відповідно до кошторису, що затверджується МВС.

Вищі навчальні заклади МВС України користуються банківським кредитом і несуть відповідальність за виконання кредитних договорів та дотримання фінансової дисципліни згідно з чинним законодавством.

Слід зазначити, що державні джерела фінансового забезпечення діяльності вищих навчальних закладів є і в провідних країнах Європи. У Великобританії видатки університетів покриваються майже на 80% з державного бюджету. При цьому розмір субсидій безпосередньо залежить від того, як університети виконують приписи Міністерства освіти та науки.

Іншим джерелом фінансування британських університетів є дослідницькі ради, які фінансуються навчання та дослідження, що проводяться студентами післядипломного навчання, викладачами університетів. Заохочуються суспільні з промисловими фірмами наукові дослідження, розробки, інші заходи, що забезпечують університетам дохід.

Провідні навчальні заклади Німеччини фінансуються в основному з державних джерел. Основна частина коштів надходить у вищі навчальні заклади з бюджетів земель, а інші – з федерального бюджету. Федеральні асигнування призначаються перш за все для капітального будівництва, на розвиток, розширення діяльності вищих навчальних закладів.

Крім державних джерел фінансування вищої школи, у Німеччині є й позабюджетні асигнування, що надходять від німецького дослідницького товариства, різних фондів, приватних підприємств, які витрачаються в основному на наукові дослідження та відіграють важливу роль у технічних вищих навчальних закладах [5, с. 72-75].

Розглядаючи фінансове та матеріально-технічне забезпечення вищих навчальних закладів системи МВС України необхідно звернути увагу на фінансове та матеріально-технічне забезпечення курсантів та слухачів вищих закладів освіти МВС України.

Фінансове і матеріально-технічне забезпечення курсантів та слухачів вищих закладів освіти МВС України здійснюється згідно з нормативними актами, які регламентують життєдіяльність закладів освіти МВС загалом та забезпечення курсантів та слухачів зокрема. Стаття 24 Закону України «Про міліцію» присвячена саме питанням фінансового та матеріально-технічного забезпечення. Але, перш ніж торкатися теми фінансового і матеріально-технічного забезпечення слухачів та курсантів, треба з'ясувати правове становище цієї категорії перемінного складу органів внутрішніх справ.

Лише останнім часом МВС почало здійснювати конкретні кроки, спрямовані на виправлення негативних тенденцій у сфері відомчої освіти. Колегія Рахункової палати вважає, що нагальною необхідністю є продовження кардинальної перебудови існуючої системи підготовки кадрів у вищих навчальних закладах МВС з урахуванням реальних кадрових потреб галузі.

Керівництву МВС України запропоновано вжити конкретних заходів для реорганізації обтяжливої для державного бюджету відомчої мережі вищих навчальних закладів, при цьому здійснити економічні розрахунки реальних потреб у фінансових і матеріально-технічних ресурсах та відобразити це у міжвідомчій Програмі оптимізації системи підготовки фахівців для органів внутрішніх справ.

Підсумовуючи відзначимо, що фінансування вищих навчальних закладів МВС України здійснюється за рахунок коштів державного бюджету, призначених для фінансування МВС, та інших джерел фінансування, не заборонених чинним законодавством.

До додаткових джерел фінансування вищих навчальних закладів МВС України належать: 1) кошти, отримані за навчання, підготовку, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів відповідно до укладених договорів; 2) плата за надання додаткових освітніх послуг; 3) кошти, отримані за виконання науково-дослідних робіт (послуг) та інших робіт (послуг) на замовлення підприємств, установ, організацій та громадян; 4) фінансова допомога місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування; 5) кредити і позики банків, дивіденди від цінних паперів; 6) валютні надходження; 7) добровільні грошові внески, матеріальні цінності, отримані від підприємств, установ, організацій, окремих громадян, та інші кошти.

Крім того, розвиток ринкової економіки, зменшення ролі держави в економічній сфері суспільства, фінансова криза призвела до змін та ускладнення як структури, так і змісту матеріально-технічного забезпечення навчальних закладів системи МВС.

По-перше, централізоване і планове постачання шляхом держзамовлення збереглося лише за окремими видами матеріально-технічних ресурсів. Це переважно специфічні ресурси, які мають більш суворо регламентований та обмежений порядок виготовлення та обігу. До них відносяться зброя, набої, бойова, криміналістична, оперативна та інша спеціальна техніка.

По-друге, зменшення структури та обсягів централізованого постачання призвело до того, що навчальний заклад системи МВС вимушений для отримання основної частини матеріальних ресурсів виступати як самостійний суб'єкт на ринку покупки та продажу товарів, робіт та послуг. Причому необхідно підкреслити, що ця діяльність по відношенню до відомчого навчального закладу як державної організації має певну специфіку й проводиться за допомогою таких специфічних форм, як проведення конкурсів, тендерів і т.п.

По-третє, відсутність необхідного обсягу фінансування та постачання матеріально-технічного забезпечення спонукає відомчі навчальні заклади шукати додаткові засоби фінансування та забезпечення. Для отримання додаткових джерел матеріально-технічного забезпечення відомчий навчальний заклад має право здійснювати господарчу діяльність, яка є однією з складових часток матеріально-технічного забезпечення.

По-четверте, обмежений обсяг матеріально-технічних ресурсів призводить до необхідності здійснювати контроль матеріально-технічних ресурсів з метою їх найбільш раціонального та ефективного використання.

Такі зміни обумовлюють необхідність у розвитку й вдосконаленні нормативно-правової бази матеріально-технічного забезпечення відомчої системи освіти, яка виступає необхідним підґрунтям діяльності служб та підрозділів, відповідальних за створення необхідних матеріальних умов для професійної підготовки та освіти [6, с. 37-38].

Слід відмітити, що перші кроки реформування відомчої освіти вже зроблені. Так, спільним наказом МВС України, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства оборони України від 19 травня 2001 року № 77/462/263 «Про затвердження Порядку проведення експерименту з підготовки фахівців для Міністерства внутрішніх справ» [11], починаючи з 1 вересня 2011 року, проводиться експеримент з підготовки фахівців для Міністерства внутрішніх справ України за схемою «курсант – військовослужбовець-курсант».

Експериментальна програма передбачає отримання вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за напрямом підготовки «Правоохоронна діяльність» за вищенаведеною схемою.

На період навчання за експериментальною програмою для курсантів встановлюються особливі умови проходження служби в органах внутрішніх справ, передбачені Положенням про проходження служби рядовим і начальницьким складом ОВС, затвердженим постановою Кабінету Міністрів Української РСР від 29 липня 1991 року №114 [12].

Забезпечення курсантів харчуванням та речовим майном здійснюється за нормами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426 «Про норми харчування військовослужбовців Збройних Сил, інших військових формувань та осіб рядового, начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту та Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації» [13], та постанови Кабінету Міністрів України від

17 листопада 2001 року № 1515 «Про формений одяг осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, військовослужбовців спеціальних моторизованих військових частин міліції внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ та осіб начальницького складу податкової міліції»[14].

Така схема навчання у ВНЗ МВС України є новою і про її результати говорити зарано, однак можна цілком стверджувати, що курсанти, які навчалися за такою схемою більш придатні до подальшого проходження служби в органах та підрозділах ОВС України. А значить, кошти та матеріально-технічні ресурси, які виділялися на їх навчання були використані ефективніше.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: зі змінами та доповненнями: [прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р.] // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С. 141.
2. Про міліцію: Закон України від 20 грудня 1990 р. №565-ХІІ // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – №4. – Ст. 20 (із змінами і доповненнями).
3. Про затвердження Положення про вищі навчальні заклади МВС: Наказ МВС України від 14 лютого 2008 року №62 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>
4. Про затвердження Переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року № 796: за станом на 14 вересня 2011 року / Урядовий кур'єр від 16.09.2010 № 171.
5. Тодуа Г. А. Розвиток нормативної бази матеріально-технічного забезпечення навчальних закладів системи МВС [Текст] / Г. А. Тодуа // Вісник НУВС. – № 28. – 2004. – С. 85-89.
6. Монаснко А. Джерела та порядок фінансування видатків вищих навчальних закладів [Текст] / Антон Монаснко // Підприємство, господарство і право. – 2009. – №9. – С. 72-75.
7. Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2007 року №795: за станом на 14 вересня 2011 року / Офіційний вісник України. – 2007. – № 42. – Ст. 1671.
8. Про вищу освіту: Закон України: за станом на 14 вересня 2011 року / Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 20. – Ст. 134.
9. Про освіту: Закон України: за станом на 14 вересня 2011 року / Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – №34. – Ст. 451.
10. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України: за станом на 14 вересня 2011 року / Відомості Верховної Ради України. – 1992. – №12. – Ст. 165.
11. Про затвердження Порядку проведення експерименту з підготовки фахівців для Міністерства внутрішніх справ: Наказ МВС України, Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства оборони України від 19 травня 2001 року №77/462/263: за станом на 21 вересня 2011 року. – К., 2011. – 7 с.
12. Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ України: Постанова Кабінету Міністрів УРСР від 29 липня 1991 р. № 114 // Урядовий кур'єр. – 1991 – № 2. – Ст. 19 (зі змінами та доповненнями).
13. Про норми харчування військовослужбовців Збройних Сил, інших військових формувань та осіб рядового, начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту та Державної служби спеціального

зв'язку та захисту інформації № 2925-III: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426 // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 16. – Ст. 115.

14. Про формений одяг осіб начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ, військовослужбовців спеціальних моторизованих

військових частин міліції внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ та осіб начальницького складу податкової міліції № 383/2011: Постанова Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2001 року № 1515 // Офіційний вісник Президента України. 2011. – № 9. – С. 16. – Ст. 536.

УДК [343.9:343.544](477)

ПРОСТИТУЦІЯ І ВІЛ/СНІД: ГОЛОВНІ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ

Снісаренко К. С.,

здобувач кафедри кримінального,
кримінально-виконавчого права
та кримінології

Навчально-наукового інституту
права та масових комунікацій
Харківського національного університету
внутрішніх справ

Анотація: У статті розглянуті питання, що стосуються поширення в Україні ВІЛ/СНІД та взаємозв'язку їх з таким негативним соціальним явищем, як проституція. Висвітлено питання стосовно багатоаспектного характеру проблем, пов'язаних із зараженням вірусом імунодефіциту людини, а також акцентована увага на факторах, що сприяють швидкому розповсюдженню цієї інфекції в нашій країні.

Ключові слова: вірус набутого імунодефіциту людини, синдром набутого імунодефіциту, венеричні хвороби, зараження, проституція.

Аннотация: В статье рассмотрены вопросы, относительно распространения в Украине ВИЧ/СПИД и их взаимосвязи с таким негативным социальным явлением, как проституция. Освещены вопросы относительно многоаспектного характера проблем, связанных с заражением вирусом иммунодефицита человека, а также акцентировано внимание на факторы способствующие быстрому распространению инфекции в нашей стране.

Ключевые слова: вирус приобретенного иммунодефицита человека, синдром приобретенного иммунодефицита человека, венерические заболевания, заражение, проституция.

Annotation: In this article discusses questions about the spreading HIV / AIDS in Ukraine and their relationship with such negative social phenomenon as a prostitution. The questions regarding the multidimensional nature of the problems associated with the human immunodeficiency virus are disclosed, as well as focus on the factors contributing to the rapid spread of infection in our country.

Key words: acquired immune deficiency virus, acquired immune deficiency syndrome, sexually transmitted diseases, prostitution.

Згідно із положеннями Закону України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» до особливо небезпечних інфекційних хвороб, окрім 38-ми інших, відносять і синдром набутого імунодефіциту (СНІД), викликаний вірусом імунодефіциту людини (українською ВІЛ, англійською AIDS) [1].

Проблеми, пов'язані із зараженням вірусом імунодефіциту людини, мають багатоаспектний характер, досліджуються вони з різних сторін, зокрема – медиками, психологами, соціологами, юристами, представниками релігійних, громадських, благодійних організацій і т.д.

Тобто, СНІД не є проблемою суто медичною, окрім цього він має вагому та значущу юридичну складову. Головним підтвердженням чого є те, що у кримінальному кодексі України міститься ряд норм, у яких передбачена відповідальність за діяння, пов'язані із зараженням ВІЛ, зокрема ст. 130 «Зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби», та ст. 131 «Неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту

людини чи іншої невиліковної інфекційної хвороби». В науці кримінального права питаннями, пов'язаними із зараженням вірусом імунодефіциту людини чи іншої невиліковної хвороби, займалися такі українські та зарубіжні вчені, як Андрушко П.П., Бобрицька В.І., Брич Л.П. Данішевська Ю.Б., Джужа О.М. Зелений С.Б., Маруненко І.М., Нещерет С.М., Павличенко М.В., Семікоп Т.Є., Старко О.М., Яреско Л.Ю., та інші.

Метою статті є виявлення зв'язків між проституцією, як соціальним явищем, та рівнем зараження на ВІЛ/СНІД.

Загалом, історія СНІДу почалася в квітні 1981 року в США, коли група лікарів з Каліфорнії діагностувала у п'яти молодих чоловіків-гомосексуалістів рідкісне захворювання – пневмонію, спричинену найпростішими умовно патогенними мікроорганізмами, які, зазвичай, уражають тільки людей з різко послабленою імунною системою. Така пневмоцистна пневмонія є типовою «опортуністичною інфекцією» (від латинського слова «oportunus» – вигідний, зручний, вдалий).

Щодо України, то на сьогоднішній день за темпами розповсюдження ВІЛ-інфекції/СНІДу наша країна займає одне з перших місць в